

INSTRUMENTE ȘI METODE DE ASCUȚIRE A INSTRUMENTELOR PARODONTALE MANUALE

Alexei Terehov,
conferențiar universitar
Catedra de Propedeutică
Stomatologică „Pavel
Godorja“, USMF „N.
Testemițanu“

Corneliu Năstase,
asistent universitar
Catedra Stomatologie
terapeutică, USMF
„N. Testemițanu“

Rezumat

Pentru o terapie eficientă de debridare parodontală avem nevoie de instrumente adecvate. Dar, aceste instrumente devin rapid boante pe parcursul realizării procedurilor parodontale chirurgicale sau a sterilizării. Este esențial de ascuțit oportun și corect chiuretele și scalerele manuale, fără a modifica designul original al muchiei tăietoare. Prin urmare, merită de cunoscut cum să implementăm corect și la timp tehnicile de reascuțire (cu diferite tocile) a instrumentelor manuale boante în practica parodontală cotidiană.

Cuvinte-cheie: debridare parodontală, instrument manual bont, tocile, ascuțire, practică cotidiană.

Summary

TOOLS AND METHODS OF SHARPENING OF HAND PERIODONTAL INSTRUMENTS

For efficient periodontal debridement therapy we need suitable instruments. But, this instruments become dull very quickly during surgical periodontal procedures or sterilization processing. It is essential for curettes and manual scalers to be sharpened at the proper time and correctly, without changing the original design of cutting edge. Therefore, it is worthwhile to know how integrate properly and timely the resharpening techniques (with various stones) of dull hand instruments in daily periodontal practice.

Key Words: periodontal debridement, dull hand instrument, stones, sharpening, daily practice

Introducere

Pentru curățarea profesională a dinților sunt folosite, în mod complex și consecvent, instrumente manuale, ultrasonice și de lustruire. [3]

La utilizarea corectă a instrumentelor parodontale modul manual de îndepărtare a depozitelor dentare permite realizarea unei suprafețe radiculare mai netede și mai curate. Una dintre condițiile pentru a atinge acest obiectiv este utilizarea instrumentarului parodontal calitativ ascuțit. [3,11]

În cadrul realizării manoperelor clinice, la îndepărtarea tartrului dentar și la prelucrarea suprafeței radiculare de la muchia lamei instrumentului se desprind particulele metalice minuscule. Cu timpul, muchia ascuțită a lamei devine boantă, căpătând un aspect rotunjit, în urma cărui fapt scade eficiența instrumentului. [1,7]

Întreținerea corectă a instrumentarului parodontal, atitudinea grijulie și competentă prelungește durata servirii acestuia și asigură îndepărtarea eficientă a depozitelor dentare, granulațiilor și a epiteliului vegetant, realizarea deepitelizării lamboului muco-periostal, etc. [3]

Ascuțirea instrumentului se recomandă la manifestarea primelor semne de tocire. [9]

Printre **factorii care determină necesitatea ascuțirii instrumentului manual**, se evidențiază: [4,9,12]

1. **Intensitatea utilizării instrumentului.** În mod ideal, instrumentele ar trebui să fie ascuțite după dezinfectare, înainte de fiecare utilizare.
2. **Evaluarea tactilă** a ascuțimii folosind o baghetă de plastic (cunoscută sub numele de „testul baghetei“ /engl. „stick test“/) se realizează prin trecerea instrumentului pe suprafața cilindrului de plastic. Dacă muchia este boantă, acesta va aluneca pe suprafața baghetei ușor, lin, fără reținere. În cazul în care instrumentul este ascuțit, el stopează, „mușcând“ din suprafața baghe-

tei speciale de testare din plexiglas, și lăsând în urmă o crestătură.

3. *Evaluarea vizuală:*

- a. Instrumentul se ține expus la lumină, fiind examinată reflexia luminii înapoi spre observator. La căderea luminii pe muchia tăietoare a instrumentului cea boantă reflectă lumina, iar cea ascuțită — nu. Astfel, tăișul tocit se manifestă ca o linie luminoasă de-a lungul muchiei tăietoare. Marginea rotunjită, a cărei suprafață reflectă lumina, denotă necesitatea ascuțirii. Dacă ascuțișul muchiei tăietoare nu are nici o suprafață pentru a reflecta lumina, linia specifică nu se observă.
- b. Marginile active tocite sunt identificate cu ajutorul unei lupe la o iluminare bună.

Ascuțirea instrumentarului parodontal, precum și utilizarea sa în practica clinică necesită anumite abilități. [7] Deoarece, după fiecare ascuțire se reduce mărimea părții active a instrumentului. [12]

Ascuțirea este un proces laborios și, odată cu timpul, devine din ce în ce mai dificil să se mențină forma originală a instrumentului. [3]

Reducerea mărimii și afectarea formei marginii active a instrumentului pe măsura ascuțirii, conduce, la rândul său, la scăderea eficienței instrumentării. [12]

La realizarea incorectă a ascuțirii instrumentului, acesta poate fi rapid adus într-o stare inutilizabilă, afectând ireversibil forma lui inerentă. [7]

Dacă se va continua cu utilizarea acestui instrument, în viitor va trebui la realizarea ascuțirii să se abrazieze o cantitate importantă de metal. [3]

Producătorii instrumentarului parodontal nu recomandă utilizarea instrumentelor, muchia cărora este abraziată mai mult de jumătate. [12]

Însă producătorii aparatelor specializate de ascuțire, precum și prestatorii de servicii din acest domeniu privesc chestiunea dată mai optimist și sugerează medicului parodontolog să nu se pripească cu abandonul instrumentarului uzat.

Eficacitatea instrumentelor stomatologice

Cândva, toate instrumentele parodontale manuale erau confecționate cu mânere subțiri, netede. [6] Însă, la aplicarea instrumentelor era necesar de exercitat cu mâna o presiune puternică, astfel încât de acum trei decenii, au început să fie dotate de producători cu mânere de un diametru mai mare, iar pentru reducerea efortului manual ultimile au căpătat un design ergonomic, texturat, rugos. Pentru a scădea din greutatea instrumentelor parodontale, mânerurile acestora sunt realizate în prezent din materiale polimerice ușoare (care, conform unor opinii, scad riscul apariției tulburărilor traumatiche cumulative), sau din tuburi de oțel. Un rol important joacă și lungimea mânerului: cu cât mâna medicului parodontolog este mai robustă, cu atât mai mult el preferă o coadă mai lungă. [6]

Dar, cea mai importantă caracteristică a unui instrument parodontal manual rămâne a fi ascuțimea muchiei tăietoare. [6]

Pierderea ascuțimii instrumentului parodontal reduce eficiența scaling-ului

Rotunjirea muchiei reduce abilitatea de a „simți reținerea“ muchiei lamei în suprafața rădăcinii și la o alunecare a instrumentului pe suprafața depozitelor dentare cu îndepărtarea incompletă a ultimelor. [1,6,7]

Aceasta creează iluzia unei suprafețe netede a rădăcinii, ceea ce nicidecum nu facilitează îmbunătățirea ulterioară a stării parodontiului. [1,2,4,5,8]

Pe de altă parte, la constatarea glisării lamei deasupra depozitelor dentare, medicul va începe automat să depună eforturi mult mai mari asupra instrumentului aplicat pe suprafața dintelui, ceea ce conduce la obosirea mușchilor mâinilor operatorului, iar pentru efectuarea tehnicii se necesită mai mult timp și efort. [1,7]

În plus, manipularea unui instrument bont determină instalarea la clinician a unei oboseli (și irascibilități) pronunțate și rapide. [1]

În urma presiunii excesive și brutale din partea instrumentului bont și nervozității medicului operant, pacientul începe să simtă un disconfort din ce în ce mai anxios, ceea ce este inacceptabil. [1,7]

Ascuțirea instrumentului parodontal crește eficiența scaling-ului

Stomatologii practicieni trebuie să înțeleagă toate beneficiile de a lucra cu *instrumente parodontale corect ascuțite* la realizarea unei igienizări profesionale calitative a cavității bucale. [1]

Muchiile ascuțite facilitează munca, deaceia, după sterilizarea instrumentelor, ele trebuie ascuțite înainte de fiecare utilizare. [1,12]

Atunci când se utilizează un instrument ascuțit, crește eficiența tuturor procedurilor de igienizare profesională: [4]

- se îmbunătățește sensibilitatea tactilă în timpul manipulării unui instrument calitativ ascuțit, deoarece ultimul nu necesită o apucare forțată și o manevrare suplimentară brutală la îndepărtarea depozitelor dentare; [3,9]
- se elimină complet tartrul și se reduce necesitatea *root planing*-ului; [9]
- se reduce numărul de pasaje instrumentale necesare pentru îndepărtarea tartrului sau realizarea altor obiective, și, respectiv, timpul rezervat tehnicii alese, oboseala musculară a mâinii operatorului și; [9]
- dacă specialistul nu este extenuat și nu manipulează forțat și nesigur instrumentul parodontal, ultimul este mult mai manevrabil și controlabil, iar pericolul de „alunecare“ și „deparare“ a acestuia este redus la minim. [3]
- diminuează epuizarea psiho-emoțională și fizică a clinicianului spre sfârșitul zilei de lucru și sporește satisfacția profesională; [3]
- în cadrul vizitei, dacă lipsește presiunea instrumentală excesivă și anxietatea, pacientul se simte confortabil și în siguranță, ceea ce îl face comod și cooperant pe parcursul intervenției. [1,7]

Pentru ascuțirea corectă trebuie de luat în considerare trei factori principali: particularitățile caracteristice ale *design*-ului instrumentului stomatologic, modalitățile de ascuțire a acestuia și caracteristicile tocilelor (pietrelor abrazive). [1]

Design-ul instrumentelor stomatologice

Partea principală a fiecărui detartror (scaler) sau a chiuretei este un cot terminal, care determină poziția și înclinarea lamei față de mâner. Pentru a utiliza eficient instrumentul, stomatologul trebuie să cunoască exact lungimea, rezistența și angulația cotului terminal. [1]

Este foarte important înainte de ascuțirea instrumentului de a determina tipul acestuia, de a alege corect fațeta care urmează a fi prelucrată. [7]

În timpul ascuțirii și la executarea manoperelor clinice, cotul terminal reprezintă un reper vizual pentru clinician și permite controlarea poziției lamei. [1]

Acest lucru permite evitarea erorilor de ascuțire, în caz contrar lama chiuretei și scalerului, care în caz de ascuțire ideală se află la linia intersecției a două planuri (orizontal și lateral), se transformă într-un plan curbat, încetând de a-și îndeplini funcțiile. [7]

La diferiți producători pot varia mărimea și *design*-ul oricărui instrument parodontal, în special ale lamei și cotului terminal. Este important să se memoreze contururile lamei fiecărui instrument nou, pentru a reproduce mental imaginea instrumentului original și a încerca să-i refacă *design*-ul în timpul ascuțirii. [1]

Caracteristicile pietrelor de ascuțit instrumentarul stomatologic

La instrumentul bont muchia tăietoare ascuțită se restabilește cu ajutorul unor pietre speciale, acestea variind ca compoziție, *design* și mărime. [1,3]

Este foarte important ca pe parcursul ascuțirii să se utilizeze o gresie de tipul cel mai adecvat manoperei efectuate. [7]

Există mai multe tipuri de pietre de ascuțit, care pot fi clasificate conform unor diverse criterii. [2]

După granulație: [2]

Pietrele de ascuțit sunt formate dintr-un număr enorm de cristale foarte mici, care sunt mai rezistente, mai dure decât metalul din care este confecționată lama instrumentului. Mărimea, forma și rezistența cristalelor determină granulația gresiei. Granulația poate fi mare, medie, fină sau ultrafină. [1]

Pietrele macrogranulare sunt compuse din cristale sau particule mari, care permit îndepărtarea unei cantități importante de metal într-un timp mai scurt. [1]

Ele sunt proiectate în primul rând pentru ascuțirea unui instrument foarte tocit sau cu partea activă modificată, pentru a atribui instrumentului conturul necesar și *nu sunt recomandate pentru ascuțirea regulată, de rutină*. [2,3]

La aplicarea unor astfel de pietre poate fi îndepărtat prea mult metal de pe suprafața lamei. După folosirea pietrei macro granulate, este necesară utilizarea unei pietre fin granulate. [2]

Pietrele fin granulate sau mediu granulate sunt compuse din particule mai mici și permit îndepărtarea relativ lentă și uniformă a metalului. Astfel de pietre sunt recomandate pentru o ascuțire regulată minimă, de rutină. [1,2]

După componență tocile sunt clasificate în: [2,9]

• naturală — *piatra de Arkansas*.

Această piatră dură fin granulată, care este compusă din cristale de siliciu dispuse compact, se mai numește *novaculită* sau *piatră de huilă*. Acest cristal dispune, suplimentar la efectul abraziv, un efect de lustruire, și, după îndepărtarea particulelor metalice, lustruiește lama instrumentului. La utilizarea pietrei de Arkansas se recomandă umectarea cu ulei mineral ultra pur. Aplicarea uleiului respectiv nu are menirea de a răci, ci funcția de captare și acumulare a particulelor de metal, desprinse pe parcursul ascuțirii, ceea ce previne pătrunderea particulelor metalice în porii pietrei. [1]

Mai mult ca atât, după acumularea pe suprafața instrumentului a uleiului ce conține particule flotante de metal (sub formă de „fulgi”) se poate aprecia eficiența ascuțirii. [2]

• artificială este o piatră sintetică, produsă cu ajutorul unor cristale abrazive, care sunt mai dure decât metalul instrumentului. [9]

1) *Piatra ceramică* este o gresie sintetică dură, poate fi fin sau mediu granulată. Această piatră (în special, — de granulație medie) este ideală pentru ascuțirea de rutină a instrumentarului stomatologic. [1,2] *Pietrele ceramice* fin granulate sunt compuse din cristale mai mici și abraziază metalul mult mai lent. Pietrele ceramice nu necesită umectare cu ulei, fiind suficientă umezirea cu apă, sau chiar pot fi folosite uscate. [1]

2) *piatră grasă de India* este o altă gresie populară pentru ascuțirea instrumentelor stomatologice. Această piatră sintetică este compusă din cristale de oxid de aluminiu. [1] Poate fi de granulație fină sau medie. [2] Pe parcursul utilizării piatra de India trebuie obligatoriu umectată cu ulei. [1]

3) *piatra compozită* este o gresie sintetică macrogranulară utilizată într-o stare bine fixată pentru ascuțirea instrumentelor stomatologice foarte uzate și atribuirea lor unui *design* corect. Nu este nevoie de umectare cu ulei, pentru ea fiind suficientă ca lubrifianț apa. [7]

După design : [2,10]

Gresie conică — piatră de Arkansas, care este folosită pentru lustruirea finală și planarea neregularităților muchiei tăietoare.

Gresie cilindrică — poate fi piatră de Arkansas sau una ceramică. Este utilizată pentru lustruirea finală și planarea neregularităților după ascuțire.

Gresie plată — este o piatră, de obicei, dreptunghiulară, cu diferite dimensiuni. Poate fi piatră de Arkansas, ceramică sau de India

Gresie-pană — piatră dreptunghiulară/ cuneiformă, cu margini rotunjite, frecvent — una de Arkansas sau de India.

În funcție de modul aplicării, pietrele de ascuțit pot fi: [2,9,10]

1. *Pentru ascuțire mecanică* (piatră fixabilă) — pietre rotative montabile sunt plasate pe un suport metalic și activate printr-o piesă rotativă. Aceste pietre nu sunt recomandate pentru prelucrare de rutină.
2. *Pentru ascuțire manuală* — pietre nefixabile de diferite forme — pătrate sau dreptunghiulare, cu pereți plăți sau concavi, cilindrice sau conice. Așa piatră urmează a fi fixată și menținută neclintit pe parcursul trecerii instrumentului pe suprafață.

Principii de ascuțire a instrumentarului parodontal: [9]

1. *Se alege o piatră potrivită ca design și abrazivitate.*
2. *Se instalează un unghi adecvat între tocilă și suprafața marginii de lucru, în funcție de design-ul instrumentului.*
3. *Instrumentul și piatra trebuie să fie fixată și menținută sigur.* Aceasta asigură unghiul necesar pe parcursul mișcării controlate de ascuțire — suprafața se reduce (micșorează), iar muchia tăietoare este teșită în mod corespunzător.
4. *Se evită presiunea excesivă, care poate duce la scăderea excesivă a suprafeței și scurtarea duratei funcționalității instrumentului.*
5. *Se evită formarea bavurilor pe muchia tăietoare.* Mișcarea înainte-înapoi, sus-jos, trebuie să se încheie cu *deplasarea spre inferior* către muchia tăietoare
6. *Piatra se lubrificază pe parcursul ascuțirii.* Acest lucru diminuează baterea (înfundarea) suprafeței abrazive a pietrei cu particule metalice desprinse din instrument și reduce generarea de căldură prin fricțiune. Pentru pietre naturale se utilizează ulei, iar pentru cele sintetice — apă.

Îngrijirea tocilelor

Înainte de a folosi o piatră de ascuțire suprafața sa de lucru se acoperă cu lubrifianț. [7]

Lubrifierea oleică este preferabilă pentru pietrele de Arkansas și cele de de India. Pentru lubrifierea pietrei ceramice poate fi utilizată apa. [2]

La ascuțirea în timpul vizitei, se poate omite utilizarea uleiului pentru umectarea pietrei, pentru a evita murdărirea excesivă a pietrei și instrumentului.

În prezent, se consideră că la ascuțire umectarea pietrei cu ulei este opțională, și nicidecum — obligatorie. Resturile de ulei pot împiedica sterilizarea completă a instrumentului și a pietrei. Uleiul nu este solubil în apă și, prin urmare, se poate acumula și proteja microorganismele în timpul sterilizării. Mai mult ca atât, emanarea vaporilor de ulei la creșterea temperaturii poate deteriora cu timpul mecanismul sterilizatorului. [1]

După ascuțirea instrumentului, dar înainte de sterilizare sa, trebuie de îndepărtat toate resturile contaminante de pe instrument și — piatră. [1]

Pentru aceasta, suprafața pietrei de ascuțire utilizate se șterge cu un șervețel sau cu o bucată de material textil curat pentru a îndepărta particulele de metal abraziat. [7]

Resturile lubrifianțului (dacă și care a fost folosit) sunt și ele îndepărtate de pe suprafața pietrei de ascuțire utilizate prin spălare sau prelucrare cu perie, săpun și apă. Apoi piatra este prelucrată în baie ultrasonică, — pentru a îndepărta resturile de metal din piatra. După aceasta piatra este sterilizată. [1,7]

Ascuțirea instrumentarului parodontal poate fi realizată manual, folosind pietre cu diferită abrazivitate sau — folosind aparate speciale. [5]

Ascuțirea manuală a instrumentului parodontal

În ciuda prezenței pe piață a numeroaselor aparate speciale de ascuțit instrumente, inclusiv — a celor electrice, ascuțimea scalerelor și chiuretelor poate fi ușor restabilită cu ajutorul unor pietre (pentru ascuțire manuală) relativ ieftine. [7]

Ascuțirea instrumentului parodontal este posibilă în două perioade de lucru: [1,7]

• După dezinfectie și curățire primară.

Instrumentele sunt ascuțite după ce sunt dezinfectate și curățate, înainte de sterilizare.

În mod ideal, pentru ascuțire este necesar să se alocă un timp aparte și loc special. Ascuțirea trebuie efectuată ca o parte componentă a sterilizării într-un loc bine iluminat.

În cadrul procesului de ascuțire a instrumentarului parodontal este necesar de plasat corect o sursă suficient de puternică de iluminare a locului de muncă. Este important de a putea face nestingherit curat la locul de muncă, la finalizarea procesului de ascuțire, îndepărtând cu ușurință pulberea metalică și particulele de gresie formate în urma prelucrării.

După ascuțirea manuală a instrumentului parodontal în timpul procesului de lucru clinic tija funcțională și porțiunea adiacentă a mânerului se prelucreează cu șervețel antiseptic spirtos sau cu un tampon de bumbac îmbibat în alcool etilic de 70%.

• În cadrul vizitei clinice.

Dacă, totuși, se constată necesitatea în cadrul vizitei clinice de a ascuți un instrument contaminat, este necesar să fie luate toate măsurile de aseptie și antisepsie în ceea ce privește clinicianul și pacientul. Chiar înainte de a ascuțire, se recomandă ștergerea chiuretei cu șervețel antiseptic spirtos etc. și imersivarea instrumentului pentru scurt timp într-o soluție dezinfectantă. În setul standard de prelucrare a suprafețelor radiculare trebuie să fie inclusă și o gresie.

Pentru ascuțirea instrumentarului parodontal sunt necesare: [7]

- tocilă dreptunghiulară;
- gresie cilindro-conică;
- lubrifianț pentru tocilă (apă sau ulei mineral special);
- lupă;
- cilindru de plastic pentru testarea ascuțimii instrumentului;
- instrumentul care necesită ascuțire;
- iluminare bună.

Tehnici de ascuțire a instrumentelor stomatologice

Cu piatra se prelucrează doar fața laterală sau doar cea frontală a părții active a instrumentului. Pentru a reuși o ascuțire corectă, este necesar de a cunoaște forma și caracteristicile fiecărui instrument. [6]

Ascuțirea feței laterale

Pentru ascuțirea feței laterale este necesară o gresie plată. Fața laterală se ascute la chiuretele Gracey și cele Sintette. [6]

Există două tehnici de ascuțire a feței laterale: a) *piatră fixă / instrument în mișcare și b) piatră în mișcare / instrument fix*. Ambele metode sunt corecte și eficiente, dacă operatorul le realizează adecvat, ajungând progresiv la rezultatul dorit, și anume, obținând o muchie tăietoare ascuțită, fără a îndepărta excesiv metalul din instrument și fără a perturba *design*-ul său original. [3]

Etapele ascuțirii manuale a scalerului, chiuretei universale sau curative (Gracey) conform tehnicii instrument fix / piatră în mișcare [1,3,7,8,9,12]

1. Instrumentul este bine fixat cu mâna, în mângină sau într-un suport special.
2. Mișcărilor sunt realizate cu mâna dominantă, în care operatorul ține gresia, apucând ferm piatra abrazivă în porțiunea ei inferioară.
3. Gresia este apropiată de suprafața laterală a lamei instrumentului, astfel încât unghiul dintre fața frontală a părții active și piatră să fie de 100—110°.
4. Piatra este adusă în contact la îngemănarea părții active cu tija, și se lucrează în direcția vârfului.
5. Gresia este deplasată în sus și în jos prin mișcări bruște, scurte.
6. Pilitura metalică, acumulată pe fața frontală a porțiunii instrumentale active se va îndepărta cu un tampon de tifon.
7. Pentru a nu deteriora muchia proaspăt ascuțită, mișcarea finală este realizată spre inferior.
8. Procedura se repetă pentru ascuțire celeilalte părți a scalerului sau chiuretei universale.

Ascuțirea vârfului părții active a chiuretei: [1,3]

- Fixarea instrumentului;
- Poziționarea pietrei sub un unghi de 45° către fața frontală a părții active (se recurge la o gresie plată);
- Realizarea unor mișcări verticale, rotind gresia în jurul porțiunii apicale, încercând să repete circumferința vârfului.
- Nu se aplică eforturi exagerate.
- Pentru ascuțirea vârfului sunt, de obicei, suficiente 6-7 mișcări.

Ascuțirea feței frontale

Pentru ascuțirea feței frontale a scalerelor și secerilor poate fi suficientă o piatră cilindrică. [3,6,7]

Etapele ascuțirii feței frontale sunt: [3,6]

- fixarea instrumentului;
- plasarea pietrei la îngemănarea părții active cu tija instrumentului;

- rotirea cilindrului abraziv, deplasându-l concomitent de la cotul terminal al tijeii funcționale spre vârful părții active;
- producerea doar a câteva mișcări cu o presiune mică și uniformă.

Metoda descrisă permite ascuțirea simultană și uniformă a ambelor muchii tăietoare ale părții active. Dezavantajul însă este efilarea rapidă a părții active, ceea ce reduce rezistența instrumentului. [6]

Ultima remarcă face ca metoda sus-menționată să fie recomandată doar pentru cazurile când este necesar de rectificat marginea indubitabil boantă. [3]

Calitatea ascuțirii instrumentului poate fi controlată cu ajutorul unei baghete din plexiglas [6,7] (vz. *Evaluarea tactilă*). [6]

Metoda mecanică de ascuțire a instrumentelor parodontale

Ascuțirea manuală este cronofagă (consumând foarte mult timp) și nu întotdeauna — convenabilă, deoarece: a) instrumentul trebuie ținut în putere sub un anumit unghi față de piatra abrazivă; b) realizarea tehnicii respective nu poate fi încredințată oricui; c) există riscul „exagerării“ tehnologice. Conform lui Lehmann N.A. (1992), la ascuțire manuală, — 3 din 8 instrumente sunt șlefuite incomplet. [3]

Pentru ascuțirea instrumentelor este preferabil de recurs la aparate mecanice specializate, portabile sau staționare, special concepute pentru ajustarea tehnică corectă, minuțioasă și nepericuloasă a porțiunilor active ale instrumentarului parodontal. [4,12]

Atunci când se recurge la dispozitivele specializate, sunt aplicate toate regulile de ascuțire a instrumentelor parodontale enumerate mai sus, ceea ce asigură: [7,12]

- o metodă simplă — instrumentul este menținut cu mâna într-o anumită poziție pe un suport acoperit cu gradații pentru instalarea unghiului corect, ascuțirea lamei fiind realizată prin rotirea pietrei abrazive;
- o ascuțire, realizată printr-o singură mișcare continuă;
- un timp redus de ascuțire a unui singur instrument — durează doar câteva secunde;
- ascuțirea atât a instrumentelor parodontale, cât și a celor de preparare;
- aplicarea tehnicii atât de operatori dreptaci, cât și de cei stângaci;
- reducerea riscului erorii, fiind posibil de încredințat asistentului dumneavoastră obligația de menținere a instrumentelor în stare ascuțită.

Actualmente, este comercializată o gamă bogată de dispozitive specializate de ascuțire a instrumentelor parodontale, de la cele mai simple — *Hu-Friedy® SideKick™*, până la altele, mai sofisticate, — „*PerioStar 3000*“ (Kerr) [4,7]

Erori la ascuțirea instrumentarului parodontal

Majoritatea erorilor țin de următoarele aspecte apărute în procesul de lucru: [7]

- *Erori la ascuțirea chiuretelor curative (Gracey)* — determinarea greșită a feței părții active care

urmează a fi ascuțită (la nerespectare tehnicii sau la neutilizarea indicatorului din plastic);

- *Erori de ascuțire a chiuretelor universale* — modificarea design-ului vârfului lamei;
- *Erori de ascuțire a scelerelor manuale* — modificarea design-ului vârfului vârfului lamei.

Concluzii:

Din punctul nostru de vedere, ascuțirea trebuie făcută:

- * **Periodic**, fiind preferabilă adresarea proprietarului instrumentarului parodontal la centre specializate în ascuțirea respectivă;
- * **Anticipat**, după dezinfectarea instrumentului parodontal, fiind preferabilă recurgerea la dispozitive speciale de ascuțire, urmată apoi de sterilizarea ustensilei;
- * **Regulat**, înainte de intervenția efectivă, la detectarea celor mai neînsemnate semne de tocare a instrumentului — de către medicul sau asistentul medical special instruit, cu ajutorul unor pietre abrazive fin granulate.

Bibliografie

1. Fedi P.F., Vernino A.R., Gray J.L. Пародонтологическая Азбука. — М.: Азбука, 2003. — 293 p.
2. Пародонтология. Заточка инструмента. Точильные камни. — <http://www.smile-center.com.ua/articles-paradonton-zatoch-instrument-tochil-kamis.html>.

3. Дмитриева Л.А. (Под ред.) Пародонтит. — М.: МЕДпресс-информ, 2007. — 504 p.
4. / Цепов Л.М., Николаев А.И., Михеева Е.А. Диагностика, лечение и профилактика заболеваний пародонта (3-е изд., испр. и доп.). — М.: МЕДпресс-информ, 2008. — 272 p.
5. Грудянов А.И., Москалев К.Е. Инструментальная обработка поверхностей корней зубов, — М.: ООО „Медицинское информационное агентство“, 2005. — 72 p.
6. Джиньон Э.Н. Заточка пародонтологических инструментов: за и против. *Cathedra* nr.41 2012. pp.16-18.
7. Апокин А. Д. Заточивание пародонтологического инструментария: ручное, аппаратное, стерилизация. — М.: Медцентр, 2009. 140 p.
8. Botticelli A.T. Experience is the best teacher: manual of dental hygiene. Quintessence. 2002. 250 p.
9. Иванова З. Основы на пародонталната инструментация /Лекционен курс/. Пловдив, 2004. Pp. 70-76.
10. Малиța С. Îndrumar practic de instrumentare în parodontologie. București, Ed. Cermaprint, 2010. Pp.128-142.
11. Năstase C., Terehov A., Gnatiuc P., Hâncu S. Igiene profesională a cavității bucale: Aspecte teoretice, practice și studii de caz/ (Monografie). Chișinău, 2015. P.48.
12. Еловицова Т. Арифметика пародонтологии /ручные инструменты в пародонтологии/. Москва, „МЕДпресс-информ“, 2006. Pp. 53-56.

Data prezentării: 25.05.2017.

Recenizat: Ion Lupan